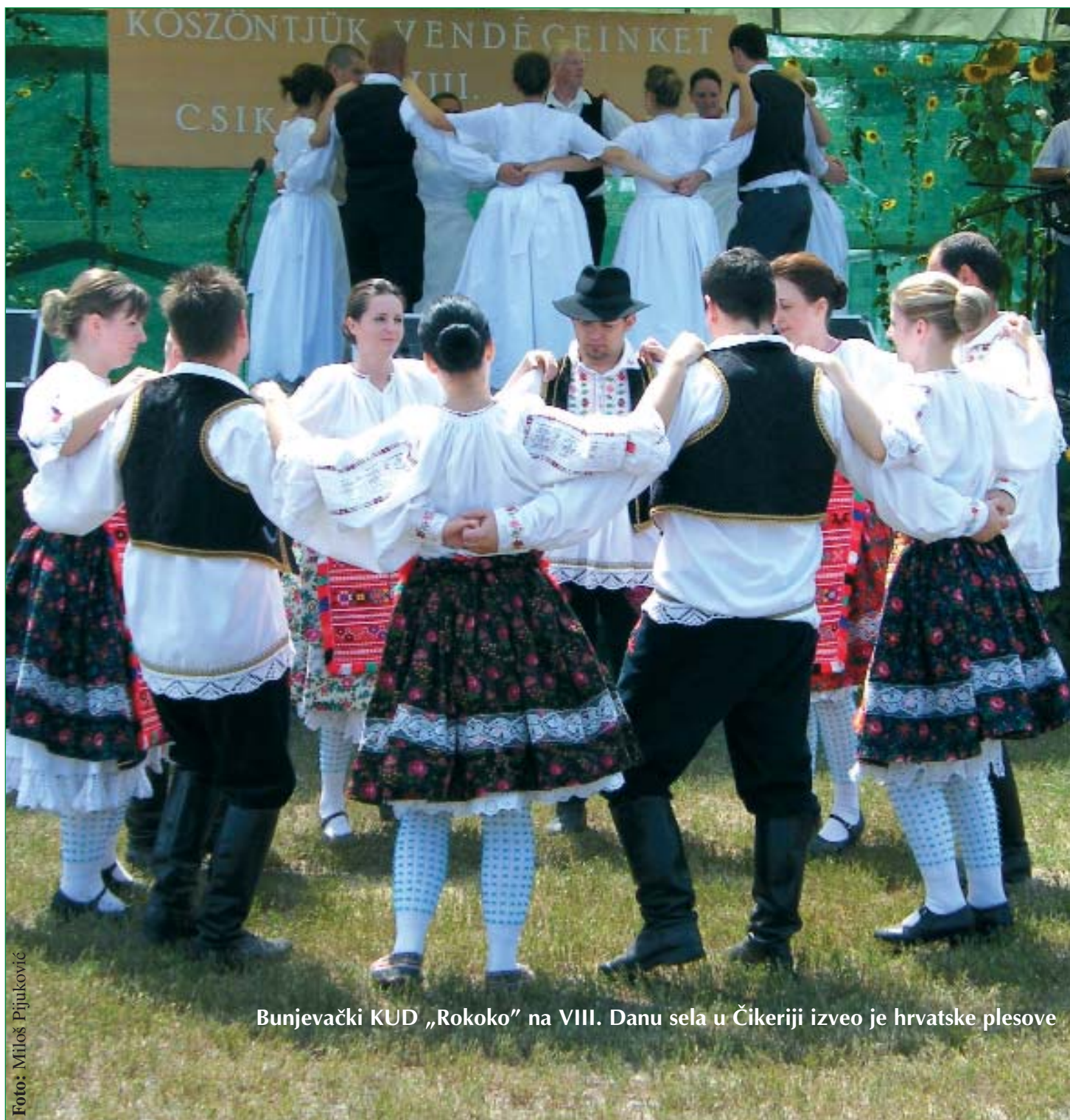

HRVATSKI *glasnik*

Godina XVIII, broj 31

31. srpnja 2008.

cijena 100 Ft

Bunjevački KUD „Rokoko” na VIII. Danu sela u Čikeriji izveo je hrvatske plesove

Foto: Miloš Pijuković

Komentar

Postigli su vjerom

Postoji najfestival, najslika, najbroj, najfacca, najcura, najpjesma i mogla bih još nabrajati dalje u raznim kategorijama, temama, no za nas, urođene Hrvate, postoji najselo, koji naziv ima specijalnu konotaciju, koja se odnosi na hrvatsku samosvijest, na hrvatske sadržaje.

Među našim naseljima ima svega četiri takva koja imaju priznanje najselo, dodijeljeno od strane Hrvatske matice iseljenika, a njihovi su se predstavnici nedavno sastali sa željom da se taj superlativ nadalje zadrži. Upravo me je taj susret potaknuo na razmišljanje, zbog čega su baš ta naselja uspjela postići takvu razinu hrvatstva da im je dodijeljena nagrada najselo, tj. najhrvatskije selo. Vjerojatno u postizanju te pozitivne ocjene svako je naselje stiglo na različiti način, jer su i uvjeti bili nejednaki, no nešto zajedničko sam ipak zapazila: u svakom je naselju načelnik pripadnik hrvatske nacionalne manjine.

To ipak ne bi trebalo biti jamstvo (garancija) za takve uspjehe jer znamo da još ima niz naših naselja u kojima su načelnici Hrvati, ipak u njima hrvatski duh nije tako izražen.

Mogli bismo govoriti i o postocima nazočnosti nacionalne manjine, u kojoj je mjeri nazočna, ali ima još niz takvih naselja gdje je postotak visok 80-90%, ipak ne dostižu razinu „naj”. Vratimo se načelnicima najselo, koji su vrlo ponosni na priznanje i čiji je ugled mnogo pomogao seoskoj zajednici da samosvijest jača u dotičnome naselju. Vidljivo je da su načelnici tih naselja na svim poljima prednost dali gajenju hrvatskoga jezika i kulture, oni su prvi dali primjer, trudili se da na svakoj priredbi, bilo čije organizacije, bude prisutan hrvatski jezik, naša kultura. Zašto su oni uspjeli to ostvariti tako da sve to ne izgleda nametnuto, da nakon stanovita vremena žitelji sve to osjećaju prirodno, da ljudi budu željni toga? Mislim da za to postoji jednostavan odgovor: to je vjera, vjera u vrijednosti našega materinskog jezika, vjera u vrijednosti naše kulture, vjera u ljude, vjera u budućnost Hrvata u Mađarskoj. Naravno, nije dovoljno da samo jedan čovjek vjeruje jer kaže se „jedna lasta ne čini proljeće”, ali ako ta „lasta” ima vodeću ulogu, vrlo mnogo može utjecati na „jato”.

Kažu i ovo: „od drugih dobiješ ono što od njih očekuješ”. Što znači: ljudi su voljni raditi ono što se od njih očekuje, svi su željni činiti dobro, pogotovo ako im se pokaže dobar pravac i ako se vjeruje u njih. Jer ako tko vjeruje u njih, onda i oni vjeruju u sebe, i uspiju ostvariti ono što se očekuje od njih, a načelnici najselo vjerovali su u njih. Treba biti načisto i s time da se ne može nagovoriti ljude na ono što ne žele, ali gotovo svaki čovjek teži za uspjehom i poštivanjem. Ako im se čovjek obrati s vjerom, u njih je rezultat zajamčen. Ljudi će uspješno raditi onda ako dobivaju pomoć, ako im tko pomogne prepoznati njihov razvoj, ako im tko pokaže pravi put, ako im to pokaže osoba koja vjeruje sa srcem.

Možda bismo imali više najselo kad bismo imali više načelnika, i drugih vodećih osoba, koji sa srcem vjeruju u budućnost hrvatske manjine, pa bi taj dobar primjer „zarazio” i ostale.

Bernadeta Blažetin

Da je život kao u filmu lošega scenarija, uvjeravamo se svakoga dana, pa odakle bi film crpio inspiraciju ako ne iz života. Tragedije, ratovi, i oni koji su krivi za smrt tisuće i tisuće života šecu se tu negdje oko nas, možda baš do nas sjede u nekom autobusu, sunčaju se pod vrelinim zrakama sunca, čekaju tramvaj ili drže predavanja. Tako je to nekako činio i Radovan Karadžić posljednjih 13 godina, nesmetano u glavnome gradu Srbije, prenose svjetski i mađarski mediji nakon što je uhićen 22. srpnja. Prije 13 godina optužen za genocid, uhvaćen 2008. na putu približavanja Srbije europskim integracijama. Radovan Karadžić bio je i prvi predsjednik Republike Srpske (od 9. siječnja 1992. državnoga etnitet) potvrđenog od 14. prosinca 1995. temeljem Dejtonskoga sporazuma kojim je Republika Srpska, parlamentarna republika s ograničenim međunarodnim subjektivitetom, uz Federaciju BiH, kao realnost.

Danas, svega 13 godina poslije, s nevjericom gledamo na zločine koji su se dogodili na „dva sata od Londona”, na tisuće ljudi, muškaraca, dječaka koji su iz Srebrenice odvedeni u nazočnosti snaga Ujedinjenih naroda i otada se o njima ništa ne zna. Ovih sam dana upoznala dva

mlada Hrvata iz Bosne koji su mi s gorčinom kazivali kako Hrvati u Bosni i Hercegovini, za razliku od Bošnjaka i Srba, nemaju državne elektronske medije na hrvatskom jeziku. Nemaju ni hrvatski televizijski kanal ni radijski kanal na državnoj razini, nemaju državni hrvatski dnevni list. Srbi imaju Televiziju Srbije, Bošnjaci Državnu televiziju, a Federalna televizija, kako sazna-

jemo, tek je formalno zajednička, a Hrvati ni na jednoj od tih televizija ne mogu dobiti kanal na hrvatskom jeziku. Upućena je i žalba Ustavnom sudu. Doduše, postoje lokalne medijske kuće koje emitiraju na hrvatskom jeziku u Bosni i Hercegovini. Kada smo već kod medija, tema dana protekloga tjedna u mađarskim medijima bila je Hrvatska putnička agencija iz Budimpešte i njezini aranžmani koje turisti koji su ih uplatili nisu mogli iskoristiti. Pomalo neugodno za Hrvatsku u jeku turističke sezone, a tek za turiste koji su željeli otputovati ili doputovati s ljetovanja. Krajem srpnja Hrvatska putnička agencija je brisana iz državnog registra zbog stečaja, kako donose mađarski mediji, nadoknadit će nastalu štetu oštećenima.

Branka Pavić Blažetin

Druženje Bojevaca i Sesvečana

Čitajte i širite Hrvatski glasnik!

Postupno pronalazi svoje mjesto

Šomođska županijska hrvatska manjinska samouprava postupno pronalazi svoje mjesto u manjinskom sustavu, reče njezin predsjednik Jozo Solga.

Unatoč tomu što su zastupnici županijske manjinske samouprave u tzv. koaliciji, kako reče J. Solga, prilikom sjednica to se ne osjeća, naime cilj je svakog zastupnika dobra suradnja s mjesnim manjinskim samoupravama i jačanje hrvatske samosvojnosti u županiji.

Upravo zbog toga dogovoreno je da na priredbe koje organizira bilo koja mjesna manjinska samouprava, pozovu se predstavnici manjinskih organizacija iz drugih naselja, prilikom kojih mogu razmijeniti iskustva i porazgovarati o aktualnim pitanjima.

Prema izvješću predsjednika, županijska samouprava zasjedala je još potkraj lipnja kada je dogovoreno da će svake godine održati jednu središnju priredbu u županiji, i to uvijek u drugome mjestu, kako bi se promicala hrvatska kultura, a jednako tako i djelovanje županijske manjinske samouprave.

Tijekom ove godine već je priređen Hrvatski bal, a 17. kolovoza priprema se koncert Miroslava Škore u Potonji, uza zajedničku financijsku potporu hrvatskih manjinskih samouprava u županiji.

Šomođsku županijsku samoupravu potpomaže županija s milijun forinti, a u zgradi joj osigurava sjedište, dostupnost internetu i telefonu.

– *Županija ima vrlo dobre kontakte s Hrvatskom, surađuje s četiri županije, stoga inzistiram na tome da nas ne izostave iz tih kontakata. Mislim da ipak manjina može najbolje produbiti veze između dvije države. Zasada to nije tako ispalo, međutim očekujem da budemo ravnopravni partneri. Ako se radi o suradnji, onda interese da zastupamo zajedno. Nažalost, ni hrvatska strana nije načisto s time kakav je manjinski sustav u Mađarskoj. Volio bih, ako već županija ima manjinsku samoupravu, da ju ozbiljno uključi u prekogranične razgovore. Ne želimo biti samo reprezentacija, mislim da bi to bilo korisno i*

za županiju – kazao je Jozo Solga prilikom razgovora.

Županijska samouprava pokušava promicati i učenje hrvatskoga jezika u županiji. Ima vrlo dobrih pobuda, kao što je u Izvaru, a bit će pokušaja od jeseni i u Bojevu, no raspravljalo se i o potrebi izrade sustav učenja jezika u županiji. U tom je pogledu nužna dobra suradnja s mjesnim manjinskim samo-

upravama. Već je spomenuto na sjednici da bi poželjno bilo kad bi učenje hrvatskoga jezika djeca mogla nastaviti i u višim razredima te u srednjoj školi. Glede toga već su održani pregovori s ravnateljem barčanske integrirane škole, koji je obećao pomoći. Županijska samouprava ponudila je nekoliko imena nastavnika, ali, naravno, s time treba da se suglasi i održatelj. Županijska je samouprava na posljednjoj sjednici izglasovala potrebu uvrštavanja hrvatskoga jezika u nastavu, kako bi šomođski Hrvati imali takvo središte u kojem bi se stupnjevitog mogao usvajati hrvatski jezik. Sve ovisi o materijalnim sredstvima. Županijska manjinska samouprava za to nije ovlaštena, može pomoći svojim skromnim materijalnim mogućnostima, ali nastavu ne može platiti, no, kako reče njezin predsjednik, njoj to nije ni zadatak, po zakonu su za to zadužene mjesne i županijske samouprave.

Županijska manjinska samouprava predložila je i to da se u Podravini sazda hrvatsko školsko središte u koje bi se uključile škole gdje se predaje hrvatski jezik, međutim zbog nekih osobnih interesa to se nije moglo ostvariti. Šomođska županijska hrvatska manjinska samouprava pokušava uspostaviti dobru suradnju i s hrvatskim civilnim udrugama u županiji. Na protekloj sjednici također je donesena odluka o tome da će se potpisati s njima ugovor o suradnji. Temeljem tog ugovora županijska manjinska samouprava pomoći će im i materijalno, koliko to može, a pokušat će i usuglasiti programe.

Prema predsjedniku J. Solgi, županijska manjinska samouprava otvorena je za sve dobre zamisli, rado pomaže ako joj se obrate. Na taj je način ostvaren i izlet u Đakovo, 6. srpnja na Đakovačke vezove. Potaknula je to šeljinska samouprava, a na izletu su sudjelovali Hrvati onih naselja u kojima djeluje hrvatska manjinska samouprava.

beta

ZAGREB – Državna tajnica za politička pitanja u Ministarstvu vanjskih poslova i europskih integracija Republike Hrvatske Bianca Matković sastala se 18. srpnja s državnim tajnikom u Uredu predsjednika mađarske Vlade Ferencom Gémesiem te ga upoznala s tijekom reformi koje Hrvatska poduzima u procesima pristupanja Europskoj uniji i NATO-u. Na sastanku se razgovaralo i o organizaciji treće zajedničke sjednice hrvatske i mađarske Vlade koja će se održati 4. rujna u Pečuhu – javlja Hina.

BUDIMPEŠTA – U organizaciji Hrvatske manjinske samouprave VII. okruga, od 10. do 18. kolovoza 40 osoba organizirano boravi u Selcu u odmaralištu prijateljskoga grada Karlovca, s kojim okrug gaji plodne veze. Kako nas je izvijestila predsjednica Hrvatske manjinske samouprave tog okruga Katica Benčik, već su boravili izletnici u njihovoj organizaciji u spomenutom odmaralištu. U prvoj smjeni, od 29. lipnja do 7. srpnja sedamnaestero njih je ljetovalo na moru. Sredstva su osigurana putem natječaja i uz osobnu nadoknadu.

PEČUH – U nedjelju, 20. srpnja, u crkvi Sv. Augustina održana je misa na hrvatskom jeziku. Misno slavlje predvodio je velečasni Ladislav Bátori, a pjevao Zbor Augusta Šenoae, uz orguljašku pratnju Anice Posavac. U povodu spomen-dana Snježne Gospe, 3. i 5. kolovoza bit će održana također sveta misa na hrvatskom jeziku s početkom u 9 sati u pečuškoj crkvi Snježne Gospe. Od crkve Sv. Augustina 5. kolovoza u osam sati ujutro kreće procesija do crkve Snježne Gospe; usput se moli Križni put na hrvatskom i mađarskom jeziku.

KUKINJ – U srpnju su se članovi KUD-a „Ladislav Matušek”, koji djeluje pod vodstvom neumornog Ive Grišnika, odmarali, ali kolovoz je na vratima s nizom nastupa ovoga sve poznatijeg i sve omiljenijeg KUD-a kojega rado zovu naši Hrvati iz svih mađarskih krajeva da ih razveseli i upozna s pravim izvornim hrvatskim folklorom bošnjačkih Hrvata iz Baranje. Tako KUD već 2. kolovoza nastupa u Mohaču u sklopu programa koji organizira tamošnja Šokačka čitaonica, tradicionalno kuhanje graha mohačkih Hrvata koje iz godine u godinu u ulice oko Šokačkog kera privlači sve više naših ljudi i turista namjernika. KUD 9. kolovoza ima nastup u sklopu programa Dana sela u Starinu, 16. kolovoza u suradnji s hrvatskom i mjesnom samoupravom sela Kukinja sudjeluje aktivno u organiziranju tradicionalnoga Bošnjačkog sijela, a 23. kolovoza nastupa na programima Dana sela u Udvaru.

Udvar – predvorje Pečuha

SUBOTICA – Demokratski savez Hrvata u Vojvodini 18. srpnja u Subotici proslavio je 18 godina od osnutka stranke. Proslava je počela svetom misom u Franjevačkoj crkvi, nastavljena svečanom akademijom u prostorijama Velike vijećnice Gradske kuće u Subotici. Proslavi je nazočio ministar šumarstva, vodnoga gospodarstva i regionalnog razvoja Republike Hrvatske Petar Čobanković, koji je, kako donosi Radio Subotica, između ostalog poručio: Kao zemlja koja će najkasnije 2010. ili 2011. postati članicom Europske unije, Hrvatska je voljna pomoći Srbiji u tijeku euroatlantskih integracija. Čobanković je članstvu jedine parlamentarne stranke hrvatske manjine u Srbiji rekao da može računati na financijsku, ali i na potporu u zaštiti njihovih manjinskih interesa. Čobanković je istaknuo da će Hrvatska inzistirati na uvođenju reciprociteta i na ostvarivanju onakvih prava za hrvatsku manjinu u Srbiji kakva imaju Srbi u Hrvatskoj, ali ne u negativnom, nego u pozitivnom smislu – donosi Radio Subotica. Predsjednik DSHV-a Petar Kuntić je izjavio da je za 18 godina prijedjen velik put, od organizacije u čijem je radu tijekom 90-ih bilo opasno sudjelovati do stranke koja danas ima predstavnika u izvršnoj vlasti i parlamentima Srbije i Vojvodine, te mjesnim samoupravama u Subotici i Somboru. Ulazak u srbijanski parlament DSHV je ostvario kroz koalicijsku suradnju s najvećom proeuropskom opcijom u Srbiji – Demokratskom strankom. DSHV je jedina parlamentarna stranka hrvatske manjine u Srbiji. Ima zastupnika u Skupštini Srbije i Vojvodine, predstavnike u izvršnoj vlasti i nekoliko vijećnika u subotičkom i somborskom gradskom parlamentu, u kojima i dogradonačelnici pripadaju ovoj stranci.

ZAGREB – Više tisuća hodočasnika iz svih krajeva svijeta, tako i Hrvata iz Mađarske, mjeseca lipnja u svetištu Međugorske Gospe proslavilo je svetom misom i molitvom 27. obljetnicu ukazanja Blažene Djevice Marije u Međugorju.

SUBOTICA – I ove se godine u organizaciji subotičke Hrvatske čitaonice, od 9. do 11. listopada, priređuju (već sedmi) Dani Balinta Vujkova – Dani hrvatske knjige i riječi. Znanstveni je to skup koji će ove godine imati dvije okvirne teme: Sakupljački rad Balinta Vujkova i Liriku Hrvata u Podunavlju. Skupu će po najavama nazočiti stručnjaci iz Hrvatske, Mađarske, Austrije i Vojvodine, iz zemalja u kojima je Balint Vujkov sakupljao književno narodno blago.

Malo hrvatsko naselje Udvar nalazi se u Baranji, nedaleko od Pečuha blizu hrvatske granice. Selo je u povijesti imalo više imena. U dokumentima možemo čitati: Wdward, Zelles, Szeles, Vdwarch, Odward, Udvar, Wduath, Wdwarthy, Odwadrt, Wdward, Odwar, Udvad, Udvard, Udvardi, i slično. Selo se do 11. siječnja 1914. godine zvalo Udvard, a nakon tog datuma Pécsudvard, kako bi mu se ime razlikovalo od naselja pokraj Mohača. Blizina grada uvijek je snažno utjecala na život stanovništva koje je najvećim dijelom bilo hrvatsko. Udvar u današnje vrijeme postaje sve više privlačniji. Građani susjednog Pečuha i drugih okolnih naselja sve češće kupuju gradilišta u mirnom udvarskom okružju. Blizina grada, povoljni uvjeti za rad, lijepa, mirna okolica čine to bošnjačko selo sve više poznatim. Na veliku radost samouprave, u selo se sve više vraćaju i nekadašnji njegovi stanovnici. Zahvaljujući tomu, broj

stanovnika u zadnje vrijeme je i porastao na 717 osoba. Prodajom parcela stanovništvo se počelo mijenjati, tako u naselju osim hrvatskih nalazimo mađarske i njemačke obitelji. Načelnik sela je László Rónai koji je nakon kraće stanke, na mjesnim izborima ponovno izabran za najvišeg nositelja vlasti, a on je ujedno bio i prvi načelnik u selu. Uz njega, u naselju djeluju i ovi zastupnici: Mišo Božanović, Sylvio Božanović, Gábor Rónai, Judit Keresztes, István Dobszai, Miklós Šibalin i Artur Ždral. Svi su zastupnici zaduženi za neko područje: tko radi na natječajima, tko se bavi školstvom, tko se primio nadziranja radova u selu. Osim sedmero zastupnika i načelnika, u naselju već od prvih manjinskih izbora radi i Hrvatska manjinska samouprava. Predstavnici sadašnje manjinske samouprave jesu: Stevo Emberović, Renata Božanović, Magdolna Drinóczi-Molnár, Mišo Ivesić i Mišo Božanović.

Selo ima trgovinu, gostionicu, poštu, svoj lijepo obnovljeni kulturni dom i liječničku ordinaciju. Nažalost, u naselju nema dječjeg vrtića ni škole. Sto dvadesetak udvarskih učenika iz dana u dan putuju u susjedne gradove. Kako nam načelnik sela reče, polovica učenika pohađaju školu u susjednom Mišljenju, a ostali idu učiti u Pečuh. Zahvaljujući blizini grada, u selu nema veće nezaposlenosti. Neki rade samostalno kao poduzetnici, a ostali putuju obično autom na svoja radna mjesta. Kako smo od načelnika sela doznali, samouprava je nakon izbora ostvarila mnogo ciljeva. Obnovljena, odnosno premještena je željeznička postaja koja je godinama bila na rubu sela, pa je njezina daljina starijim osobama, roditeljima s djecom stvarala mnogo teškoća. Danas kada su je premjestili u samo središte sela, samouprava je olakšala putova-

nje svakome. Osim obnove, svakako je važno spomenuti novu stambenu četvrt „Miklósi Gyula” koja je dobila naziv po bivšem ravnatelju nekadašnje osnovne škole. Samouprava je osim toga uložila truda i novaca u asfaltiranje ulica. Ubuduće mjesna samouprava planira popravljati i dodatne ceste, preko natečaja namjerava riješiti problem kanalizacije. Budući da nova autocesta M60 prolazi kraj Udvara, zastupnici očekuju i daljnji razvoj u gospodarstvu sela.

Svake se godine tradicionalno organizira Dan sela, a Hrvatska manjinska samouprava, unatoč financijskim poteškoćama, već niz godina priređuje u naselju manifestaciju pod nazivom *Udvarsko veselje*. Ove godine Dan sela održat će se 23. kolovoza, a manjinski zastupnici predviđaju svoju priredbu u rujnu.

Renata Božanović

ZAGREB – Premijera drame Miroslava Krleža „Kraljevo” na sceni i u repertoaru zagrebačkoga Hrvatskoga narodnog kazališta zbit će se 20. veljače 2009. godine. Miroslav Krleža, veliki umjetnik riječi, pisac, pjesnik i dramatičar, stvara u jeku Prvoga svjetskog rata djelo pod naslovom „Kraljevo” koje se s pravom smatra rodonačelnikom ekspresionizma, ne samo na našim prostorima nego i u Srednjoj Europi. Radnja te ekspresionističke freske s jednoga kraljevskog zagrebačkog sajma prati brojne likove koji se mogu ondje zateći: od prostitutki, lupeža, policajaca do gospode i cirkusana. U kolopletu ljudskih sudbina koje se isprepliću na sceni, u kratkim prizorima pratimo i ljubavnu priču. No, na tome ludom sajmu prelamaju se i dva svijeta: svijet živih i onih koji su prešli na drugu stranu. U osebujnim scenama susreta dvaju svjetova Krleža briljantno ocrtava svijet malih ljudi koji se hrvaju sa životom i smrću, dajući sjajan presjek karaktera koji su nam bliski i razumljivi. Tim tekstom hrvatska dramska književnost smjelo je zakoračila u modernitet 20. stoljeća, modernitet koji nas i sada, u 21. stoljeću tjera da mislimo i postavljamo pitanja o sebi i o svijetu oko nas.

Drama Hrvatskoga narodnog kazališta premijerno će izvesti Krležino „Kraljevo” u režiji Ozrena Prohića. Zanimljivo je ovdje napomenuti kako je to djelo 1985. godine postavljeno na scenu pečuskoga Ljetnog kazališta u režiji Lászla Bagossya na tekijjskim ruševinama, i to na mađarskom jeziku, uza sudjelovanje plesača KUD-a Baranja s koreografijom Antuna Vidakovića. Pet godina poslije, 1990, „Kraljevo” je u Pečuhu uprizoreno i na hrvatskom i na mađarskom jeziku, naravno, opet u Bagossyevoj režiji, te izvedeno na velikoj pozornici u Ulici Káptalan. Bili su to i svojevrсни počeci rađanja zamisli o potrebi i mogućnostima utemeljenja Hrvatskoga kazališta u Pečuhu. To pečusko hrvatsko uprizorenje „Kraljeva” 27. srpnja 1990. u okvirima Pečuskoga ljetnog kazališta, od kojega je odigrano sveukupno osam predstava u tri grada: Pečuhu, Osijeku i Splitu, volimo nazivati prvom profesionalnom hrvatskom premijerom u Mađarskoj.

BUDIMPEŠTA – U organizaciji Hrvatske manjinske samouprave XIV. okruga, od 27. srpnja do 3. kolovoza organizira se hrvatski jezični tabor. Uglavnom su se prijavili učenici iz budimpeštanske hrvatske škole. Cilj je tabora što bolje usvajanje hrvatskoga jezika, upoznavanje hrvatske kulture i matične domovine. Ove godine učenici idu na Istru, u Savudriju.

Čestitka

Gospodin Stipan Vujić, bivši ravnatelj budimpeštanske hrvatske škole, 15. srpnja slavio je svoj 75. rođendan. Unatoč tomu što je već u mirovini, aktivno sudjeluje u radu hrvatske manjine, dapače, svom snagom radi na širenju hrvatske kulture i hrvatskoga jezika. Bio je viši savjetnik u Ministarstvu prosvjete od 1993. do 1996. godine. Sudjelovao je i u radu hrvatske samouprave: 12 godina (1994–2002) bio je predsjednik Hrvatske samouprave u Budimpešti. Od 1994. stalan je član Hrvatske manjinske samouprave II. okruga. Svoju djelatnost započeo je kao zamjenik predsjednika, a nakon smrti gospodina Ladislava Romca, na svim izborima izabran je za predsjednika manjinske samouprave u II. okrugu. Svojim savjetima i aktivnošću uvelike utječe na djelatnost naših samouprava u glavnome gradu, osobito kada je riječ o gajenju veza s matičnom zemljom. Cijenjeni gospodine Vujiću, u ime Hrvatskoga glasnika čestitamo Vam 75. rođendan, želimo Vam sve najbolje, ponajprije dobro zdravlje!

PEČUH – Tradicionalna ljetna Hrvatska plesničica, uza svirku Orkestra „Vizin” te učitelje plesa Vesnu Velin i Józsefa Szávaia, održana je 16. srpnja na trgu ispred Pečuškoga nacionalnog kazališta. O raspoloženju više od riječi govori priložena fotografija.

Intervju

KPCO „Zavičaj” u Vlašićima na otoku Pagu

„Svatko nam je dobro došao, ali priželjkujemo organiziraniji dolazak Hrvata iz Mađarske!”

Turistička sezona u punom je jeku, a naš Kulturno-prosvjetni centar i odmaralište „Zavičaj” u paškim Vlašićima radi već treću sezonu zaredom. Nedavno, od 22. lipnja do 6. srpnja, održana su i dva hrvatska jezična tabora u organizaciji Hrvatske državne samouprave u kojima je sudjelovalo domalo 200 djece, osnovaca i srednjoškolaca, u pratnji svojih nastavnika. O dosadašnjem radu, iskustvima i planovima, ali i ovogodišnjoj sezoni razgovarali smo s ravnateljem Ladislavom Gujašem. Kako nam uz ostalo reče, prema svojim mogućnostima „Zavičaj” dobro radi, ali bi se priželjkivao organiziraniji, veći odaziv Hrvata iz Mađarske.

Kulturno-prosvjetno središte i odmaralište „Zavičaj” u Vlašićima na otoku Pagu otvoreno je 2005. godine, a za ravnatelja je izabran Ladislav Gujaš koji od početaka vodi ovu ustanovu, jednu od pet ustanova Hrvatske državne samouprave, a jedinu sa sjedištem u Hrvatskoj.

Razgovor vodio: Stipan Balatinac

Što se može reći o proteklom razdoblju, ima li promjena i novosti u radu, kako se kreće broj gostiju, ima li kakvih poteškoća u radu?

– Kao što si rekao, 2005. godine smo krenuli, bila je početna godina. Mislim da smo još i sad na početku jer u turizmu, kojim se i mi bavimo, treba proći određeno vrijeme kako bi se odredište i samo mjesto upoznalo, da bi nas ljudi prihvatili. I sada još radimo na tome. To je i odmaralište naših Hrvata u Mađarskoj, stoga pokušavamo organizirano nuditi neke sadržaje. Takva su primjerice i ova dva jezična tabora za djecu i mlade, od 22. do 29. lipnja i od 29. lipnja do 6. srpnja. Naš im je objekt na raspolaganju za odmor, a osim toga mogu usavršavati svoje znanje materinskog jezika. Osim toga, u suradnji naših zajednica, dolaze nam u Vlašiće, organiziraju izlete. Imamo već i „stare” goste koji nam se od početaka, od otvaranja redovito vraćaju, kojima se ovo mjesto i odmaralište dopada baš zbog svoje lokacije, mirnoće i

razmjerno dobre i lijepe plaže pogodne za djecu i odrasle. Pogotovu za one koji se žele odmarati, koji ne traže gužvu, to je idealno mjesto. Nažalost, mjesto kao mjesto jest jedno selce i baš ne nudi mnogo sadržaja. Teško je ovdje ponuditi nekakve sadržaje i zbog financijskih razloga, a zbog određenoga broja gostiju, jednostavno ne bi bilo unosno da mi imamo neke kulturne i zabavne sadržaje. Ipak, blizu je grad Pag, 15 kilometara, i za desetak minuta se može autom doći tamo, isto i u Povljanu, gdje preko ljeta gotovo svaki dan ima kulturnih i zabavnih događaja. Tako da osim kupanja i sunčanja ipak gosti mogu naći i zabavnih sadržaja u večernjim satima, jer bi inače bilo dosadno. Pokazalo se to i u taborima, nakon prijepodnevnih zanimanja popodne je bilo slobodno za kupanje, a navečer su bile slobodne aktivnosti, organizirani su izleti u Pag, Zadar i na slapove Krke u Nacionalni park „Krka” i brodom na moru u Nacionalni park „Kornati”.

Koje su mogućnosti smještaja i usluga, što je ono što samo zdanje nudi vašim gostima?

– Ono što nudimo, uglavnom možemo nazvati hotelskim uslugama. Dakle, raspoložemo sa stotinjak postelja, većinom u dvoposteljnima sobama, a imamo i nekoliko apartmana, za obitelji sa 4-6 članova možemo ponuditi ove apartmane. Sobe su s kupaonicom i zahodom, hladnjakom. Osim toga hotelske usluge uključuju restoran, šank, a uglavnom nudimo polupansion, što se pokazalo kao dovoljno i traženo od naših gostiju, a to znači švedski stol i večera. Mi smo prve godine radili s tri obroka, ali su gosti tražili polupansion jer kasno se ustaje, doručkuje, a nakon povratka s plaže traže večeru. Osim toga ljudi odlaze na izlete na cijeli dan, stoga ručak propada, a to nije dobro ni za nas ni za

goste koji odu. Od ukupnoga vremena, a to je osam dana, većinom 2-3 dana odu nekamo na izlet, na drugu plažu, u Zadar, na slapove Krke. Osim toga mi posređujemo i pomažemo u organiziranju izleta, dajemo informacije, imamo veze s brodarima koji to organiziraju, stoga mi rezerviramo.

Kada i kako je počela ovogodišnja sezona? Znam da smo na samom početku, sezona je počela prije održavanja jezičnih tabora za djecu, ipak što se može reći o početku?

– Da, sezona je zapravo malo kasnila jer nismo imali baš lijepo vrijeme. U odnosu na prošlu godinu kada je već svibanj vremenski bio vrlo dobar, ove smo godine morali dočekati umalo lipanj da bismo mogli krenuti. Imali smo nekoliko skupina, više izletnika koji su proveli dvije-tri noći u „Zavičaju”. Nažalost škola u punome podređuje taj pristup naših gostiju, jer roditelji su vezani za djecu. Nešto više pogoduje umirovljenicima, stoga možemo početkom sezone biti vezani za završetak školske godine, a uglavnom završava oko 20. kolovoza kada se svi vraćaju doma pred početak nove školske godine.

Na temelju toga, što se očekuje, što Ti očekuješ od ove sezone?

– Šarolika je situacija, imamo smjene, ali bismo trebali preispitati što određuje godišnje odmore, jer imamo smjene koje su ispunjene do posljednjega mjesta, a imamo koje su slabije. Evo, u kolovozu je slabije, u odnosu na prijašnje sezone, slabije je zanimanje nego u srpnju. Ne znam što je razlog, ali u razgo-

voru s kolegama u drugim odmorštima u odnosu na prije 2-3 godine broj gostiju je u opadanju. Možda je financijski razlog, cijene su u porastu, i energenti i cijene, plaća se cestarina, stoga izgleda ljudi više važu kada i koliko će izdvojiti za odmor. Mogu slobodno reći da mi nismo skupi, cijene su prihvatljive, jer osam noćenja s polupansionom nudimo za 1640 kuna, približno 230 eura, dakle ispod 60 tisuća forinti. To nije skupo, ali treba doći dovede. Ako se samo računa s jednim autom i cestarinom, to je tridesetak tisuća forinti. A ako si ovdje, treba trošiti i na drugo...

Koje su mogućnosti razvijanja onih aktivnosti koje bi više privukle goste?

– Kao što sam rekao, nemamo mnogo zabavnih, kulturnih sadržaja, a gosti osim mora i sunca traže i nešto više, nešto drugo. Razmišljamo o tome kako pridobiti goste da više njih dođe. Ima jedan uži krug gostiju kojima ovo savršeno odgovara, oni nam se vraćaju, a drugi je problem klime. Ako je vruće, onda je dosta nesnosna vrućina, nije lako odmarati se. Prvo pitanje kod prijave gostiju je imamo li klimu, i čini se da je to danas već osnovna usluga, na tome moramo poraditi. To je veća investicija, tako da o tome moramo s vlasnikom, s Hrvatskom državnom samoupravom razmišljati, jer mislim da će to uvelike odrediti naše poslovanje u budućnosti. Onda se može očekivati određena dobit da bi se taj novac vratio.

Prema nekim pokazateljima, odaziv naše hrvatske zajednice u Mađarskoj još uvijek nije onakav kakav bismo priželjkivali, kakav bi mogao i trebao biti s obzirom da je riječ o odmaralištu za Hrvate u Mađarskoj. Hrvatska zajednica bi u tome trebala biti znatno organiziranija. Na koji način, kako doći do odmarališta, kako se prijaviti?

–Kao i prije, i ove sam godine svakoj našoj hrvatskoj samoupravi dostavio osnovne materijale, obavijesti, imamo sve i na internetu, prijave se obavljaju putem interneta. Kao što si rekao, nismo dovoljno organizi-

rani, možda neki naši ljudi koji bi mogli pomoći ne shvaćaju dosta ozbiljno tu stvar. Sreo sam se s činjenicom da informacije ne dođu do naših ljudi. Naravno, ne mogu ja sve to dostaviti na svačiju adresu, ali svakoj samoupravi obratio sam se s popratnim pismom da obavijeste članove svoje zajednice u svojoj sredini, da se stavi na kablovsku televiziju, u mjesna izdanja, da se informacije što više šire. Koristio sam se oglasima u dnevnom i državnom tisku, ali bi bilo najbolje da se izravno dođe. Iskustvo mi govori da su i naši gosti većinom jedni od drugih dobili najbolje informacije. Tako smo iz godine u godinu popunjavali smještaj, povratne sam informacije dobio od naših gostiju: Čuo sam od ovoga ili onoga za vaše odmaralište. Mogli bismo onda doista reći da je to odmaralište naših Hrvata u Mađarskoj, ali čini mi se da upravo oni znaju najmanje. Možda je krivo shvaćanje naših ljudi, da se, budući da je to naše odmaralište, može njime besplatno koristiti, ali to nigdje nije praksa. Mi se moramo održavati, imamo osoblje, pripremamo hranu i imamo sve usluge koje ovakav objekt zahtijeva, što mora nuditi. Samo bi se malo više trebalo organizirati, a Skupština HDS-a bi mogla poticajnije podupirati putove i programe koji se organiziraju u našem „Zavičaju” u Vlašićima.

Neka tako bude. Hvala na razgovoru, i želim Vama, nama uspješnu sezonu!

– Hvala Vama. Čekamo i pozivamo goste neka se mirno jave, svatko nam je dobro došao!

OTOK PAG – HRVATSKA
Kulturno-prosvjetni centar i odmaralište
Hrvata u Mađarskoj
„Zavičaj” d. o. o., Sv. Jerolima 7,
Vlašići, 23249 Povelja,
tel.: (00 385) 23/616-038,
fax: (00 385) 23/616-064,
zavicaj@zd.t-com.hr, ww.zavicaj.uni.hu,
ravnatelj Ladislav Gujaš.

Ivan Bebek, pretplatnik Hrvatskoga glasnika u Koprivnički Bregi

Hrvati iz Koprivničkih Bregov svenek se dobro čutu kod partnerov u Bika

Iako je Hrvatski glasnik tajednik Hrvatov u Ugarskoj, izgleda da žitak naše narodne grupe zanima mnogo ljudi i u matičnoj nam domovini. (Negd-negda još i u vekšoj mjeri nek same pripadnike naše manjine, na tlu države). S jednim od pretplatnikov našega lista iz Koprivničkih Bregov smo razgovarali zapravo u Bika, kamo svako ljeto dospene sa svojim društvom. Ivan Bebek jur treće ljeto šte hrvatski teklič iz Ugarske, a što mu se najbolje vidi u njem, o tom je ovako povidao: *Interesiralo me kako živu Hrvati u Ugarskoj uopće, i htio sam to redovno pratiti. Polag toga sam bio znatiželjan što se piše o našem gostovanju va Bika, svenek ima reportaže i zaista nam je lipo da vidimo, a i znamo propagirati naše Hrvate va Bika. Ja sam ugostitelj, već ne djelam kad sam u mirovini, ali do vašega lista u mom restoranu je moglo doći oko sto štiteljev, ne samo ja. U Glasniku najprlje gledam športsku stranu, zatim gledam stranicu za mlade, tamo ima svenek humora, na zadnjoj strani su uvijek aktualni događaji, buduće hrvatske priredbe. Vaš list redovito izlazi, ali je dosta malo po stranica, tako da praktički ja pročitam sve. Ne znam kako je bilo prlje Hrvatom u Ugarskoj, ali mislim da u zadnji ljeti vaša hrvatska manjina je bolje priznata, imate i svoje dvojezične škole, društva, samouprave, no suprot toga mislim da funkcionirate jako solidno, a ufam se da će se to i popraviti. Mi u domovini živimo jednim prosječnim životom, a mogli bi ga približno usporediti sa vašim. Moj sugovornik ki je sa svojom hižnom družicom 28. junija, subotu, posjetio Bike, vidljivo se je dobro čutio med svojimi Hrvati i u Gradišću, a o ovom dugoljetnom kontaktu je rekao sljedeće: Kad dođu Hrvati iz Bika k nama i*

Ivan Bebek s hižnom družicom redovno šte naše novine

mi kad dojdemo ovamo, oduševljeni smo, i jedni i drugi. Oni su kod nas ugošćeni i pretpostavim da su i zadovoljni, kot i mi kad zajdemo simo u ljeti jednoč, kad to su spominki koji se ne pozabu tako lako. S tim je pak povezan i vaš tajednik kojega mislim i dalje promovirati u svojem rodnom mjestu, prez obzira što ja ne djelam već u lokalu, koji je u mojem stanu i list dojde na tu adresu. Morem vam reći da svi iz Koprivničkih Bregov moru tamo pročitati vaše redice, a nadam se da suradnja s Hrvati va Bika će se još proširiti i poboljšati...

-Tiho-

SAMOBOR – Povodom dana grada Samobora, 25. srpnja, s početkom u 12 sati, u tamošnjoj galeriji Lang otvorena je izložba naslova Baranjski Hrvati.

Uprava županijskih muzeja Baranje – Etnografski muzej Janusa Pannoniusa u Pečuhu danas je, poslije budimpeštanskog Etnografskog muzeja, po količini muzejskih izložaka druga najveća zbirka u Mađarskoj. Zadatak je muzeja otkriti, sakupiti, pohraniti i prikazati duhovnu i materijalnu kulturu deset mađarskih i nemađarskih etničkih skupina (Hrvata, Nijemaca, Srba, Roma, Bugara, Poljaka, Rusina, Grka, Ukrajinaca) koje žive na području Baranjske županije. Na prekretnici 19. i 20. stoljeća ista ta bogata hrvatska etnografska baština očarala je i fotografe toga vremena. Usporedimo li sve snimke pohranjene u našem muzeju, zapazit ćemo da su najčešće ovjekovječene upravo hrvatske narodnosne skupine i njihova bogata živopisna nošnja. U višenacionalnoj Baranji seljaci i obrtnici stvorili su svojstvenu materijalnu kulturu koja ih je pratila tijekom blagdana i radnih dana. Taj šaroliki svijet stvorili su prethodni naraštaji i čuvali ga s pokoljenja na pokoljenje. Ta je izložba posvećena tradicionalnoj seoskoj kulturi koja je bila karakteristična za početak 20. stoljeća. Sjetimo se onih znanih i neznanih predaka koji su tu našu kulturnu baštinu stvorili i sačuvali za naše naraštaje. Zbirka koju vam na ovoj izložbi prikazujemo skroman je izbor snimaka nošnji, običaja, vjerskog života i svakodnevnice hrvatske etničke skupine u mađarskoj Baranji – piše u predgovoru izložbe njezina autorica, kustosica Etnografskog muzeja Janus Pannonius u Pečuhu Ruža Begovac.

Trenutak za pjesmu

Đurđica Haladi

Kišne kapi ili suze

Suze u prozoru,
to kiša rominja,
tihu škropi.
Gledam lutajuće kapi
u odsjaju stakla,
klize mazno
ili se kotrljaju
strmoglavu,
izmiču
ili se stapaju,
pomislih sjetno
da ja to plaćem,
da su ove
srebrnaste kapi
moje suze.

Portret Ladislava Vertkocvija

Šuma mu stasa pod rukama

San Ladislava Vertkocvija ipak se ispunio, naime, iako nije postao šumar, lovačke puške ima već puno godina, pa nije prava rijetkost da krene u lov s podravskim lovcima, a nova „šuma mu pod rukom stasa“, uz njegove napore, znanje i uloženi novac.

Međutim, naša priča mogla bi početi: rođen je u Lukovišću 1945. godine. Bili smo razredni drugovi ne samo u lukoviškoj osnovnoj školi već i u gimnaziji, u Budimpešti na Trgu ruža. U našem razredu, kod djece rođene u ratnim godinama, bilo je tri puta više dječaka, a svega tri djevojčice. Priroda se na taj način umiješala u buduće spolove novorođenčadi dok su u ratu ginuli očevi.

Otac mu Štefo gazdovao je na nekoliko jutara zemlje, majka Jaga isto radila na polju, pokojni mu brat Pišta postao lugar. Otac mu je jedne godine pokušao gajiti lubenice. Baka mu je dugo godina kupovala kokoši i jaja po selu. Nešto „poduzetništva“ sa stanovitim rizikom nosi, dakle, u genima. Razrednik u gimnaziji, kamo nas šalje učitelj Joso Guban, bio nam je Stipan Vujić. Dragi profesor nas je tijekom četiri godine skroz vodio iz razreda u razred, pa u veliki život. Imali smo izvrsne čajanke koje su prerasle u kuhanje ribljeg paprikaša, kada smo se ono družili. Bili smo učenici iz raznih naselja napučenih Hrvatima i Srbima, te su međusobno Podravci uvijek komunicirali na svome mjesnom idiomu, dok s ostalima na mađarskom jeziku. Valja priznati, ovdje hrvatski standard nismo imali prilike upoznati, naime, od naših profesora svatko je govorio istočnom varijantom, izuzev FC koji je bio rodom iz Dalmacije (bivši inforbirovac), jedini je on govorio hrvatski, što bi po starom mudrovanju značilo „jedna lasta ne čini proljeće“...

Ladislav je kasnije izučio za agronoma te se zaposlio u svojoj struci u daranjskoj, kasnije u lukoviškoj poljoprivrednoj zadruzi. Za vrijeme meke diktature na dužnosti je partijskog sekretara. Oženio se Rózsom i podigao dvije djevojčice, danas je već „stari japa“. Podravska zadruga je dobro napredovala. S vremenom se iz Lukovišća preselila u Novo Selo, gdje je izgrađen novi ured. Biljogojstvo se lijepo razvijalo, kao i stočarstvo, posebice farme za tovljenje junadi i bikova, svinjske farme, uz bok vrtlarstva. Crpila se voda Drave, a svoj je štand zadruga imala u Pečuhu, gdje su se prodavali vrtlarski proizvodi. U okućnici tovlili se bikovi, držale muzne krave, „debljale“ svinje... I njegov je punac godišnje uzgojio po dva-tri bika. Dakako, tu je i Laci trebao „poduprt košaka“, tj. odraditi svoje.

Bio je aktivist Demokratskog saveza Južnih Slavena u Mađarskoj, te kao takav primio

i odličje za svoj rad od tadašnjeg vodstva. I to zaslužno. No danas radi u mjesnoj hrvatskoj samoupravi u Daranju. Demokratske promjene nije dočekao skrštenih ruku. Naime, raspolagao je solidnim prihodom dobivenim za uzgoj šumske rasadi. Dio zarađenog novca uložio je u gradnju vikendice u Harkanju, drugi pak u kupnju odštetnih kartica. Na dražbi se za njih moglo kupiti parcele u ma kojem hataru ravne i široke Podravine, gdje su tornjevi crkve siguran putokaz u kojem se smjeru može najlakše „poprijeko“ stići u drugo selo...

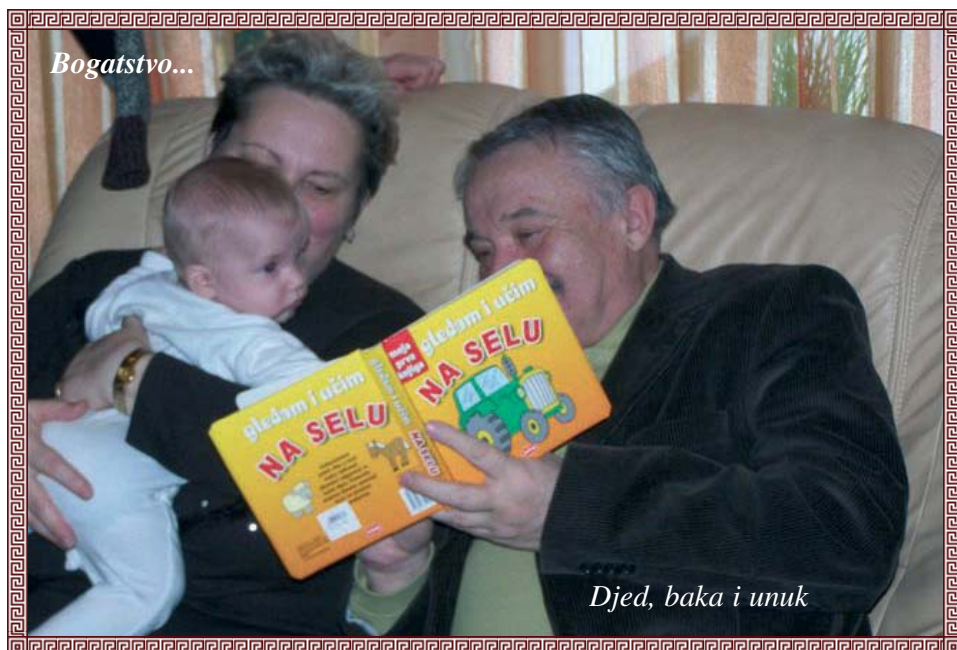
Ceste su ovdje u današnje vrijeme odveć loše, primjerice, kada na cesti između Pečuha, Šeljina, Barče putujete, kao da ste u nekom zaostalom trećem svijetu, gdje nema novca za gradnju putova, te kada se otkinete od Barče i nastavite vožnjom do Balatona, kolnik je nešto bolji. Od Balatona, u usporedbi za podravske prilike, otvara vam se raj.

Valja reći, Ladislav Vertkocvi snalazi se i u današnjim uvjetima, naime, uzgajivač je rasada čime pošumljuje, a za koje Europska unija pruža znatna poticajna sredstva.

Đuro Franković

SENANDRIJA – Dundo Maroje, kazališna predstava nastala na tekst drame istog imena dubrovačkoga komediografa Marina Držića, rođenog prije 500 godina u Dubrovniku, bit će izvedena u Senandriji premijerno 16. kolovoza u sklopu bogatih programa Senandrijskog ljeta, i to na glavnome gradskom trgu s početkom u 20.30 sati. Predstava nastaje u suradnji Teatra iz Senandrije i Kazališta Csokonai iz Debrecina, a u režiji Attila Vidnyánszky. Lik Dunda Maroja tumačit će Árpád Kóti. Prolog će izvoditi Tonko Lonza, a u ulozi Mara jesu Iván Kamarás i József Rácz, Tripčeta glumi Tamás Nagy Garay, Bokčila József Varga, Popiva Artúr Vranycz, a Pometa Tibor Mészáros. U ulozi Petrunjele je Kata Szűcs, Pere Gabriella Varga, Perine dadije Zsuzsa Oláh, Laure Kinga Ujhelyi, Huga József Jámbor, Sadija László Miska, Gianpaula Oligiatija Zsolt Dániel. Scenografiju i kostimografiju potpisuje Aleksandr Belozub, dramaturgiju Tibor Balogh, a koreografiju Dinko Bogdanić.

ROVINJ – U organizaciji rovinjskog ogranka Matice hrvatske i HKD-a „Franjo Glavinčić“ iz Rovinja, a u suradnji s Hrvatskom maticom iseljenika i pod pokroviteljstvom Ministarstva kulture Republike Hrvatske i središnjice Matice hrvatske iz Zagreba, u Rovinju će se od 9. do 11. listopada održati Peti susret književnika hrvatskih manjina s književnicima u Republici Hrvatskoj, koji će okupiti poznata književna imena manjina iz susjednih zemalja i svijeta te istaknute pisce iz Hrvatske, intelektualce i znanstvenike, vrsne poznavatelje života manjina etničkih zajednica. Na skupu će se prije svega govoriti o književnom stvaralaštvu, ali i o očuvanju tradicije, jezika i običaja hrvatskih zajednica izvan Hrvatske. Skup će se posebno baviti predstavljanjem, poticanjem i promicanjem daljnega književnog i drugog stvaralaštva Hrvata koji žive izvan matičnoga prostora. Uz književne večeri s predstavljanjem pisaca i njihovih djela, Hrvatsko kazalište iz Pečuha odigrat će jednu od svojih predstava, posjetit će se srednjovjekovni grad Dvigrad te će se održati znanstveni skup.

KUD „Podravina” dočarao je podravske pjesme i plesove

Članovi hrvatske samouprave peku čevape

Šomođsko naselje Bojevo (Bolhó) nekada je bilo hrvatsko mjesto. Danas u selu s 830 žitelja ne mogu se opaziti hrvatska obilježja, nema dvojezičnih natpisa, u školi se ne uči hrvatski jezik, jedva se nađe čovjek koji zna govoriti hrvatski, no povijest čuva hrvatske dokaze, kao što to spomenik poginulih boraca u svjetskome ratu na kojem su 90 posto imena hrvatska. Još i načelnik nosi hrvatske korijene u svome prezimenu Horvat, no osim pozdravnih riječi ne zna govoriti na našem jeziku.

Bojevo se 1990. g. osamostalilo, u njemu djeluje okružno bilježništvo, dječji vrtić s 30 djece i osnovna škola nižih razreda s 32 djece. Nasuprot prekrasnoj crkvi izgrađen je mali spomen-park s vodoskokom koji uljepšava središte sela, gdje se nalazi i ured samouprave, škola, gimnastička dvorana i dom kulture. Načelnik Adam Horvat ubuduće želi obnoviti liječničku ordinaciju i izgraditi zdenac u spomen-parku. Bojevo s rubnim područjem zauzima 25 četvornih kilometara, okružuju ga prekrasne livade, šume, u samom selu ima mnogo zelenih površina koje daju mogućnosti za šport ili razne veće priredbe.

Upravo je ta zelena površina bila iskorištena i na Danu naselja u čijim je okvirima organizirano, već 6. put, natjecanje dvoprega. Iz osam okolnih naselja prijavio se 21 natjecatelj. Teren s raznim preponama trebalo je proći što brže i sa što manje grešaka, svaka

je greška značila dodatnih 15 sekundi kazne, saznali smo od Károlya Kollára, predsjednika Šomođskoga konjičkog kluba. Bilo je već i iskusnijih tjerača, a i početnika. István Kálmán je najbrže i s najmanje grešaka prošao teren, i tako osvojio prvo mjesto, za njim su slijedili Gergo Mató i Jenő Boti. Spektakularnu utrku pratili su mnogi ljudi iz mjesta i obližnjih naselja.

Osim konjičkog natjecanja nadmetali su se i ribiči, čijim je programom započeo niz programa Dana naselja. Natjecanje se odvijalo na obližnjem ribnjaku. Najuspješniji ribič bio je Bojevaca László Mazaga, a među kadetima Dzsóni Utasi.

Svečaniji trenuci tog dana odvijali se u crkvi na svetoj misi, nakon čega su položeni vijenci na spomenik palih boraca u svjetskome ratu. Vijenac su položili načelnik Bojeva Adam Horvat, načelnik Podravske Sesveta Ivan Derežić i predsjednik bojevske Hrvatske manjinske samouprave Jozo Solga.

U športskoj dvorani uređena je likovna izložba pečušskog Društva ženske radionice „Istenkút”, među kojima ima i Bojevkinja. Uz to je izložila svoje radove i Žužana Sabo iz mjesta. Ručni radovi raznih mađarskih pučkih motiva krasili su dvoranu.

Buđenje hrvatske svijesti u tome selu, gdje možda još tinja pokoja žeravica, započeo je sadašnji predsjednik Hrvatske manjinske samouprave, koji je radio kao bilježnik u selu i čuo je još hrvatske riječi kod nekih roditelja. Prilikom proteklih izbora registriralo se 67 mještana i tako je prvi put utemeljena hrvatska samouprava, koja dobro surađuje s mjesnom samoupravom.

– Nije lako vratiti samobitnost u takvo selo gdje se dugi niz godina nije govorilo o tome. Jezik je gotovo nestao, no ja sam se pobrinuo da ove četiri godine nešto napravim. Mislim da naša samouprava nije bila na štetu sela, polako i ljudi prihvaćaju da osim romske manjinske samouprave radi i naša. Pokušavamo jačati vezu s Podravske Sesvetama,

Bojevo slavilo svoj dan

Natjecanje dvoprega

jer veza s matičnom domovinom uvijek znači mnogo u gajenju manjinske kulture. Uključujemo se u svaki program ili priredbu u selu, kao što smo i na Danu sela organizirali hrvatski kulturni program, a velik smo udio imali i u organiziranju natjecanja u kuhanju. Planiramo pokrenuti i učenje hrvatskoga jezika u vrtiću i nižim razredima, slično kao u Izvaru, za to su nam potrebni nastavnici – kazao je predsjednik hrvatske manjinske samouprave Jozo Solga.

Cilj je samouprave da ljudi vide da ima smisla učiti hrvatski jezik, tu je granica, a i Hrvatska će ući u Europsku uniju, pa će nestati i one prepreke koje sada još postoje.

Manjinska samouprava svake godine organizira i hodočašće u Hrvatsku, zajedno s drugim samoupravama iz Šomođa. Ove će godine to biti na Veliku Gospu u Zadru. Manjinska samouprava raspolaže s preko milijun forinti, od čega potpomaže i ustanove naselja.

Dobru suradnju s podravskim naseljima s obje strane Drave simbolizirala je i ekipa ocjeniteljskog suda natjecanja u kuhanju, čiji su članovi bili: načelnik iz Podravske Sesveta Ivan Derežić, predsjednik kapošvarske Hrvatske manjinske samouprave Marko Kovač, iz Izvara Tibor Hudak i iz Bojeva Jozo Solga. Trebalo im je ocijeniti 27 jela skuhanih od svinjske lopatice, što baš i nije bilo lako nakon obilnog objeda. Rezultati su bili sljedeći: najfinije jelo skuhalo je ekipa Kristijana Pinterića, zatim Vivien Križan i Tamaša Kozme. Proglašenje rezultata pratio je kulturni program na kojem je nastupio barčanski KUD „Podravina” pod vodstvom Anice Popović i martinački Ženski pjevački zbor „Korijeni”, na čelu s Kristinom Gregeš Pandur. U Bojevu su se oglasile podravske pjesme: Podravina mila, Cura kopa, Ti mi se Marice te se plesalo podravsko kolo. Valjda su blagozvučne podravske pjesme doprle do srca onih u kojima još tinja plamičak hrvatske samosvijesti.

Beta

Fišijada u Baji 2008

Stotinjak tisuća gostiju, među njima i bački Hrvati uživali u bajskoj pučkoj veselici

Od 10. do 13. srpnja u Baji je priredena već XIII. Fišijada, pokrenuta još 1996. godine povodom 300. obljetnice gradića na obali dunavskog rukavca Šugavice. Početna fešta s tristo kotlića ubrzo je prerasla u događaj godine i pravi festival koji okuplja ljubitelje ribe i dobre zabave ne samo iz uže regije i Mađarske nego i cijeloga svijeta.

Prvi put je organiziran četverodnevni zabavni i kulturni program, a procjenjuje se da se u Baji okupilo i do sto tisuća posjetitelja. Nadaleko poznata riblja juha, na znak gradonačelnika Zoltána Révfya, koji je u subotu, 12. srpnja, po običaju u 18 sati na otvorenoj pozornici na središnjem Trgu Svetog Trojstva ispred Gradske kuće zapalio plamen, pripremanje ribljeg paprikaša otpočelo je u 1500 kotlića. Prema obavijesti informacijskog središta, procjenjuje se da je za bajski riblji paprikaš s prepoznatljivim rezancima potrošeno 12 tisuća kilograma ribe, uglavnom šarana, 1800 kilograma crvenog luka, 600 kilograma mljevene crvene paprike, 240 kilograma soli i 15 tisuća litara vode. Za serviranje je pak ponudeno još i 2000 kilograma tijesta. Ne znamo samo podatke koliko se popilo dobre kapljice vina, koje je nezaobilazno uz bajski riblji paprikaš, ali i za dobro raspoloženje.

Bajsku fišijadu svake godine redovito

posjećuju i gosti iz Hrvatske, i Hrvati iz Mađarske, tako već godinama u Bajju dolazi skupina iz osječkoga Hrvatskog radija, veselo društvo prijatelja iz Kujinja, i mnogi drugi.

Hrvatska zajednica u Bačkoj, predstavnici hrvatskih samouprava i naselja, u organizaciji Hrvatske samouprave grada Baje ponovno se okupila blizu sjeverne strane središnjeg trga u Ulici Pétera Pála. Kako nam reče predsjednik bajske Hrvatske samouprave Šandor Pančić, na istome mjestu okupili su se Hrvati iz Kačmara, Budimpešte, Tukulje, Kalače, Bačina i Aljmaša, oko svojih unaprijed zauzetih stolova, a za dobro raspoloženje pobrinuo se tamburaški sastav iz Tukulje.

Dodajmo da je prvoga dana, u četvrtak, 10. srpnja, priređen i dan folklor, među ostalima i narodnosnoga folklor, a u programu su s izvornim šokačkim plesovima nastupili članovi KUD-a „Veseli Santovci” iz Santova te s bunjevačkim plesovima i pjesmama KUD „Bunjevačka zlatna grana” iz Baje, koje je pratio TS „Bačka” iz Gare.

Bajska fišijada od samih početaka nudi neodoljive sadržaje, neviđenu pučku veselicu, koja iz godine u godinu okuplja na desetine tisuća gostiju i posjetitelja.

Tekst: S. B.

Snimka: Ildika Kubatov Filaković

Santovački glasnik

Sredinom srpnja, uoči XIV. Dana sela, u Santovu je izašao novi, 15. broj lista mjesne samouprave trojezičnoga naslova „Santovački glasnik”, koji izlazi periodično, svake četvrt godine, već šestu godinu. S povremenim napisima na hrvatskom jeziku, koji bi ubuduće mogli postati redovitim.

Članovi su uredništva: načelnik József Feigl, predsjednik Hrvatske samouprave Stipan Balatinac, umirovljeni ravnatelj doma kulture Gábor Tölgyesi, voditeljica doma kulture Mirjana Filaković Nagy i knjižničar Marin Prodan.

Na stranicama mjesnog lista, po običaju, možemo naći obavijest načelnika sela Józsefa Feigla o radu samouprave i seoskog vijeća u proteklom razdoblju, o najvažnijim odlukama i planovima. Uz ostalo, načelnik Feigl osvrće se na odluku mjesne samouprave i domalo 90% roditelja da od jeseni svoju djecu upišu u hrvatsku školu, koja je od 2000. godine u održavanju Hrvatske državne samouprave. On napominje i uspješan natječaj putem kojega je selo dobilo 59,8 milijuna forinti za proširenje i obnovu, asfaltiranje seoskih putova u samom središtu mjesta, gornjeg dijela Ulice Crvene armije, Ulice Sándora Petőfia i Ulice Árona Gábora, od mjesnog doma kulture do župne crkve, te novog asfaltiranja ceste na središnjem trgu. Nakon provedbe javnog natječaja, početak radova planira se tijekom rujna ili listopada ove godine. Među ostalima nalazimo napise i fotografije iz života sela i mjesnih ustanova, o kulturnim, vjerskim, zabavnim i športskim događajima. Među hrvatskim temama jesu i napisi o radu mjesne hrvatske samouprave, škole, hrvatske crkvene zajednice, a u rubrici Predstavljamo mjesne zajednice prikaz Državnog udruženja šokačkih Hrvata, kluba i muzeja iz pera S. Balatinca. List donosi i detaljni program Dana sela Santova koji će se prirediti 26–27. srpnja.

Spomen-dan Ante Evetovića Miroljuba u Aljmašu

Prisjećanje na bunjevačkoga pjesnika i svećenika počelo je prije dvadeset godina otkrivanjem spomen-popsrja, a obilježava se do danas

Prvi put prisjećanje na istaknutoga bunjevačkog pjesnika i rodoljuba održano je prije dvadeset godina, 1988. godine u organizaciji Bunjevačkog „Divan-kluba” kada mu je pokraj župne crkve postavljeno i popsrsje, kopija umjetničkog djela poznatoga hrvatskog kipara Ivana Meštrovića, koje je postavljeno u Subotici 1936. na proslavi 250. obljetnice dolaska bunjevačkih Hrvata u Bačku, u prigodom 15. obljetnice njegove smrti.

Ante Evetović Miroljub rođen je 12. lipnja 1862. godine u Aljmašu, a umro kao valpovački župnik 24. veljače 1921. godine gdje je i pokopan. Prigodom desete obljetnice njegove smrti, 1931. godine, na župnom uredu u Valpovu Društvo hrvatskih književnika Osijek, čiji je bio član, postavilo mu je spomen-ploču s njegovim likom, akademskog kipara Mihajla Živića.

Njegove pjesme objavljene su u onodobnim književnim i kulturnim časopisima, listovima i kalendarima, među ostalima u Nevenu i u poznatome zagrebačkom Vencu. Jedan je od utemeljitelja Kluba hrvatskih književnika u Osijeku (1909), a jedina za života objelodanjena zbirka pjesama mu je „Sretni i nujni časi”, tiskana 1908. godine.

Domaćini s gostima iz „Laza”

Njegovi su stihotvori rasuti po onodobnim časopisima, spašeni od zaborava postali dostupni široj javnosti u knjizi Ante Evetović Miroljub – Sabrane pjesme, koje je priredio dr. Marin Mandić, a izašle su u ediciji Hrvatski književnici u Mađarskoj u izdanju naše izdavačke kuće Croatiace u Budimpešti. U subotu, 5. srpnja, u Aljmašu je u suorganizaciji Hrvatske manjinske samouprave, Neprofitne udruge bunjevačkih Hrvata u Aljmašu i rimokatoličke župe ponovno obilježen Spomen-dan Ante Evetovića Miroljuba, hrvatskoga narodnog pjesnika, svećenika i valpovačkog župnika rodom iz Aljmaša.

Na Miroljubovu spomen-danu Aljmašani su ove godine ugostili prijateljski KUD „Laz” iz Hrvatske, za koje je u ranim popodnevnim satima u prostorijama Prosvjetnoga središta priređen prijam, a zatim je 45 članova smješteno kod svojih domaćina – reče nam uz ostalo Valerija Petrekanić Koszó, dodavši:

Program ovogodišnjega spomen-dana počeo je u 17 sati misnim slavljem na hrvatskom jeziku koje je predvodio mr. Andrija Kopilović, prorektor i profesor teološko-katehetskog instituta iz Subotice. Misa je uljepšana članovima gostujućeg KUD-a „Laz” i domaćega KUD-a „Zora” u izvornim narodnim nošnjama, te pjevanjem crkvenoga pjevačkog zbora pod vodstvom kantora Istvána Aradia.

Nakon mise upriličena je prigodna svečanost pokraj župne crkve, kod popsrsja Ante Evetovića Miroljuba, koja je otvorena hrvatskom, a zaključena mađarskom himnom. Crkveni pjevački zbor izveo je jednu od najljepših Miroljubovih pjesama „Jorgovane, jorgovane”, koja je objavljena 1898. godine u Vijencu, a uglazbio ju je hrvatski umjetnik F. S. Vilhar. Kristina Koszó recitirala je Miro-

Članovi aljmaške „Zore” i „Laza” iz Hrvatske misno slavljem i prigodnu svečanost uljepšali su u izvornim narodnim nošnjama

ljubovu pjesmu Molitva, a Valerija Petrekanić Koszó, prisjetivši se njegova života i rada, održala je svečani govor.

U 19 sati u Prosvjetnom središtu priređen je prigodni kulturni program. Zorica Bende kazivala je djelo Ante Evetovića Miroljuba Pjesma. KUD „Zora” izveo je splet bunjevačkih pjesama, a KUD „Laz” nastupio s posavskim plesovima, plesovima otoka Korčule i bunjevačkim plesovima.

Program je nastavljen i završen druženjem u gostionici Žuto ždrijebe, zajedničkom večerom i hrvatskim balom gdje je svirao TS „Orašje” iz Vršende i Mohača.

U nedjelju, 6. srpnja, prijepodne s gostima iz Hrvatske posjetili su gradski zavičajni muzej i stalni postav nekadašnjega bunjevačkog slikara Tibora Dulića, koji je svoje radove ostavio svome rodnom Aljmašu.

Tekst: S. B.
Snimka: V. P. K.

Popsrsje Ante Evetovića Miroljuba, kopija izvornika u izradi hrvatskog kipara Ivana Meštrovića

Još više djece u taboru drvorezbara

Od 14. do 19. srpnja priređen je dvanaesti put Tabor drvorezbara i slikara na sumartonskim Kamanovim goricama, kod podruma Stjepana Radnaja, predsjednika Udruge drvorezbara. Mnogi su njegovi sudionici stigli iz kolonije u Mariji Bistrici, a ove se godine tabor i pomladio, naime bilo je 15 mladih sudionika, slikara i drvorezbara.

Izradila: Dijana Kovačić
iz Fičehaza

Dio sudionika tabora

Unatoč početničkim nemilosrdnim vremenskim prilikama, prvog dana tabora došla je velika oluja, zatrpala put velikim otkinutim granama, svi su se sudionici, po običaju, osjećali dobro, nastanili se u sumartonskim podrumima, našli nadahnuće u prekrasnom zelenilu.

Prvi takav tabor organiziran je 1997. godine kada je izrađeno zvono za vinograd, a umjetnici su se toliko dobro osjećali da su zamolili predsjednika da i iduće godine organizira tabor. Tijekom tih godina izrađeni su mnogi veliki kipovi, u tamošnjemu crkve-

nom dvoru izloženi su kipovi župnika, učitelja koji su službovali u selu, te nogometaši koji su tragično umrli. Na Kamanovim goricama postavljen je kip Sv. Urbana, rezbarije s radovima u vinogradu, jedno križanje tog naselja resi kip Sv. Martina, itd. Uoči Milenija 2000. g. kolonija je za mnoga naselja izradila kipove za milenijske parkove, njihovi su radovi vidljivi u mnogim pomurskim mjestima. Sudionici tabora iz godine u godinu jesu drvorezbari i amaterski slikari. Ove su godine sudjelovali: László Tyukodi, László Bedi, dr. Ernő Gyovai, László Pál, Csaba

Csávás, Ferenc Németh, Benő Lakatos, Josip Cikač, Ivan Cikač, Miljenko Kranjčec i Stjepan Radnai, drvorezbari, te slikari Katy Vertarić, Erika Végh, Josip Župan i Lajoš Rodek, a uz njih mnogo mladih.

– Dok je tabor u početnim godinama izradio većinom velike kipove, posljednjih godina uglavnom izrađujemo male plastike, naime za veća djela ima manje narudžaba, a problem je i nabava odgovarajuće sirovine, odnosno drva. Već smo i lani dobili narudžbu za izradu velika kipa Györgya Dózse, koji bi bio postavljen u Sumartonu, no zasada nismo uspjeli nabaviti odgovarajuću sirovinu, pa smo odgovorili za iduću godinu, ali prisilili su nas i iz okolice Čakovca da tamo u vinogradu izradimo velik kip Sv. Urbana i igralište. Stoga ćemo iduće godine vjerojatno ustrojiti dva tabora, jedan ovdje u Sumartonu, a drugi u Međimurju – reče organizator Radnai.

Kipovi i reljefi seoskog čovjeka i žene, grb sela Sumartona i druge teme pojavile su se na drvu, a slikari su birali većinom pejzaž ili mrtvu prirodu. Katy Vertarić gotovo je od samih početaka polaznica tabora, u njemu se upoznala s hrvatskim umjetnicima, članica je varaždinske likovne kolonije i više puta je boravila u koloniji u Hrvatskoj, među ostalima i na Mljetu. Katy većinom slika uljanom bojom, kadšto akrilom. Omiljene su joj teme prizori raznih mjesta i priroda, ali laća se i portreta. Boje prekrasno izmiješa, rabi vrlo mnogo nijansi nježnih boja. Dječaci su se okušali i u drvorezbarstvu i slikanju. Adam Horvat izradio je lulu, a Ladislav Rodek štap, no on je oslikao i hrvatski nogomet, bez čega, kako reče, ne može živjeti.

Barbara Kőnig, učenica prve godine gimnazije, drugi put je sudjelovala u taboru, a ovaj put je povel i prijateljice slikarice.

U taboru se nije samo radilo. Kad je sunce jače zasjalo, mladež je posjetila bazen u Letinji, a stariji su se radije zasladaivali kapljicom Kamanovih goric. Sudionici su jednog dana iskušali i sreću na serdahelskoj šljunčari, no prema ulovu vidjelo se da im kistovi bolje stoje. Jedne večeri uz logorsku vatru oglasila se i glazba sumartonskih tamburaša.

Tabor drvorezbara vrlo rado potpomaže mjesna samouprava, a i hrvatska manjinska samouprava, naime svake godine ostaju neka umjetnička djela u selu, krase okoliš ili neku od njegovih ustanova. Udruga već godinama dobiva materijalnu pomoć od Zaklade za nacionalne i etničke manjine, a raznim donacijama pomažu i mještani.

Beta

Mladi umjetnici:
Barbara Kőnig i Tamara Tišler

Nekoliko djela iz tabora

II. međunarodni rukometni turnir na tromeđi u Santovu

POŽEGA – Gradski muzej Požege, koji godinama muči kroničan manjak prostora pogodnoga za trajan smještaj i pohranjivanje vrijedne arheološke i etnografske muzejske građe, konačno je pred rješanjem toga gorućega problema.

Grad Požega, koji je vlasnik zemljišta arheološkoga kulturnog dobra Šašinci-Katunišće u Dolcu u brestovačkoj općini, ustupit će, naime, tisuću četvornih metara građevinske površine za potrebe budućega muzejskog zdanja na spomenutom mjestu. Područje Dolca inače je iznimno vrijedno jer su u 19. stoljeću u čak tri navrata upravo ondje pronađeni prvorazredni nalazi avarsko-slavske kulture iz ranoga srednjeg vijeka, koji se danas čuvaju u Kunsthistorische museumu u Beču te Narodnome muzeju u Budimpešti – što dovoljno pokazuje njihovu europsku i svjetsku važnost!

Kako precizni podaci o mjestu nalaza, među kojima je i avarski kneževski zlatni nakit, nisu opisani, niti su na Dolcu ikada obavljena arheološka probna istraživanja, cijelo je područje stavljeno pod zaštitu.

Kako su u neposrednoj blizini i ostaci vrijedne rotunde (okrugla građevina s kupolom), odnosno romaničke crkve Sv. Kuzme i Damjana kao i srednjovjekovne dolačke utvrde, vrijednost je zemljišta doista velika.

Buduća čuvaonica bogate arheološke i etnografske građe prostirat će se na 600 četvornih metara korisnoga prostora, bit će građena tradicionalnim materijalima koji se uklapaju u ruralnu (seosku) arhitekturu tipa prizemnice s krovom na „dvije vode”, trijemom i gospodarskim zgradama u kojima će biti smještene preparatorske radionice.

Uza samu čuvaonicu predviđena je i prostorija za prihvata i dekontaminaciju (uklanjanje radioaktivne zatrovanosti) građe, a mnogovrijednost sadržaja vidljiva je i u namjeri da se preostali dio zemljišta iskoristi za pedagoški muzejski rad te predstavljanje seoskoga načina života i folklornih običaja.

(Iz napia Sanje Najvirto)

DUBROVNIK – U tom će gradu od 25. kolovoza do 6. rujna, u organizaciji Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, a pod vodstvom dr. Krešimira Bagića, biti održan 37. seminar Zagrebačke slavističke škole namijenjen studentima i stručnjacima koji su za svoju struku odabrali hrvatski jezik, književnost i kulturu. Seminaru će nazočiti i studenti te poznati kroatisti iz Mađarske.

Santovkinje

Šport i športsko nadmetanje širi obzore, približava različito, ali plemenito u duhu prijateljstva i druženja. Suradnja Santova i mjesnih udruga s prijateljskim naseljima i športskim društvima na zavidnoj je razini, uzajamna i redovita. Prijateljsku suradnju s kulturnim i športskim društvima njeguje i podupire i Hrvatska manjinska samouprava, stoga su i ove godine ugošćene muška i ženska rukometna ekipa iz prijateljskih Petrijevac koje su predvodili načelnik Ivo Zelić i član poglavarstva Josip Bronzović.

Naime, u organizaciji Športskog i rukometnog društva „Bačka”, u subotu, 19. srpnja, u Santovu je održan **II. međunarodni rukometni turnir na tromeđi** (Mađarske, Hrvatske i Srbije), koji je upriličen na rukometnom igralištu hrvatske škole.

Na turniru su sudjelovale muške i ženske rukometne ekipe iz Petrijevac (Hrvatska) i Santova (Mađarska), zatim ženska ekipa iz Bajmoka (Srbija) i muška iz Bezdana (Srbija).

Nakon otvorenja turnira, uvodnih riječi glavnog organizatora i trenera domaće momčadi Géze Gála, okupljenima se prigodnim riječima obratio József Feigl, načelnik sela Santova, istaknuvši plemenitost ovakvih susreta i športskih nadmetanja. Od 10 sati

odigravane su utakmice u muškoj i ženskoj konkurenciji. U duhu športskog nadmetanja i fer pleja (časne igre) odigrani su svi susreti, a ove se godine najuspješnijim pokazao domaćin iz Santova. Na turniru je izabrana najbolja ženska i muška sedmorka, najbolji vratari, igrači, a nagrađeni su i najbolji strijelci. Najljepše je bilo pak treće poluvrijeme, provedeno u druženju i prijateljskom susretu na zajedničkoj večeri.

Utakmice i konačni poredak turnira:

Žene: Petrijevac – Santovo 13 : 15 (6 : 8), Petrijevac – Bajmok 29 : 19 (19 : 9), Santovo – Bajmok 10 : 21 (6 : 10).

1. Santovo, 2. Petrijevac (Hrvatska), 3. Bajmok (Srbija).

Muški:

Santovo – Petrijevac 29 : 23 (9 : 8), Petrijevac – Bezdán 23 : 26 (12 : 9), Bezdán – Santovo 21 : 21 (10 : 9)

1. Santovo, 2. Bezdán (Srbija), 3. Petrijevac (Hrvatska).

S. B.

Uoči utakmice Santovo – Petrijevac (crvene majice)

Rukometašice u obrani u susretu s bajmočkom ekipom

Naš četarski prvak u košarki

Imre Feigl: „To je moja životna sanja bila da postanem ugarski prvak, a sad iz svega srca se veselim da mi se to dogodilo“

Ovoljetošnji pobjednik u Državnom prvenstvu u košarki, sambotelški klub Falco KC

Onedavno i mi Gradišćanci imamo svojega prvaka, u osobi četarskoga Imrija Feigla, gdo je po materi ipak na pola Petrovišćan. Tridesetljetosnji igrač svagdir je znatna peršona, to prvenstveno i po višini od 205 cm, s težinom od 114 kg, a i s nogami, po broju 50. Spomenem se kad je njegova mati Tereska parputi rekla, kako mu jedino iz Amerike moru nabaviti sportske cipele. Imri je iz četarske škole, po prijedlogu učitelja tjelovježbanja, danas i načelnika Gornjega Četara Attile Kratochvilla, zašao košarkaškoj ekipi Falco KC u Sambotel, a i ostao, a danas iz ovoga športa živi. Profesionalni košarkaš dnevno dvakrat ide na treninge, pod peljanjem trenera Srećka Sekulovića, a kad se s njim pomina, dobro mu dojde i hrvatski jezik, kojega si je doma naučio. Falco KC minuli misec je odigrao finale u Državnom prvenstvu, s takaj željezožupanijskim klubom Kermendom, a prvi put u svojoj povijesti postao je i prvak. Kad pitam svojega sugovornika, što je ključ ovoga uspjeha, mi je odgovorio: *Ovo ljeto smo jako dobre legioše*

imali, i drugačije je jako dobra naša zajednica, takorekuć prijateljsko društvo. Mi smo i izvan treninga čudakrat skupa, i dobro se ćutimo zajedno. Ako realno gledamo, Falco KC je cijelo ljeto dobro igrao i ova titula nam je i potvrda za naš učinak. Četarski prvak, na igrališću center, mi je još rekao da od prvoga trenutka je zavolio ov šport, a danas mu je košarka i žitak i hobi, i jako je rijetko da človik to more djelati što i rado ima. U borbi i koncentraciji, putovanju mozak se najprlje istrudja, a za vrime prvenstva kroz ljeto ni jako vrimena na počivanje. Sad su miseci pauze, ljetovanja, a kamo bi ga put peljao, ako ne u Hrvatsku, pak na morje. Medjutim, i sad nije beskrajno opuščanje, pokidob se gibati mora a i jačati tijelo, u formi ga držati je potribno, drugačije ako se sabiraju suvišni kilogrami pri prvi treningi još će teže biti pripravljanje na sezonu. Imre Feigl, ne ufa se u tom da će dobiti kakovu zgodnu ponudu iz drugih klubov, zato bi i htio ostati još par ljet kod Falcoa. Kako je rekao, još detaljno se nije s tim bavio što će dojtii poslije košarke, ali

Minute radosti s Imrijom Feiglom (sliva)

zajedno s kolegom, igračem pohadja stručno obrazovanje za trenera na Fakultetu za tjelovježbanje. Ako su Sambotelci gizdavi na vlašće košarkaše, onda Četarci još duplo više na svojega igrača. Gratuliraju mu, prosu ga za autogram i zato jer ovo selo još prvaka nigdar nije imao, a ovo je ipak veliki zgoditak u žitku maloga naselja. Petroviski dio familije jur 20-25 ljet je strastveni navijač košarkaške ekipe u Kermendu, a kad su finale igrali, vjerojatno su se bojali za svojega rodjaka a za pobjedom su mu naravno prošli čestitati. „*To je moja životna sanja bila da postanem ugarski prvak, a sad, iz svega srca se veselim da mi se to dogodilo! Na početku prošloga miseca su nam obisili oko guta zlatnu medaliju i samo polako smo došli do spoznaja da smo zaistinu pobijedili. To je neponovljiva ćut za sve nas! Još nam fali da budemo zlatni i u Kupu Ugarske i da dojdjuće ljeto obranimo titulu prvaka u košarkaškoj ligi, to su nam cilji za blisku budućnost.*“ Ali prlje toga još idu ferije, zaslužni odmor četarsko-petroviskoga košarkaša, na kojega, odsad, znamda je ponosno cijelo Gradišće.

-Timea Horvat
Foto: László Czika

Vaterpolisti pobijedili Njemačku 11 : 8 na Unicum kupu u Budimpešti

ZAGREB/BUDIMPEŠTA – U nedjelju u dvoboju posljednjeg kola pripremnoga predolimpijskog turnira u Budimpešti vaterpolisti Hrvatske su pobijedili Njemačku s 11 : 8. Hrvatska je turnir u Budimpešti okončala s dvije pobjede i jednim neodlučenim rezultatom. Protiv Rusije je slavila s 15 : 7, a Njemačku su nadvisili s 11 : 8, dok smo sa Mađarskom odigrali 10 : 10. Zbog visoke pobjede Mađarske nad Rusijom u posljednjoj utakmici turnira, na kraju su radi bolje gol razlike Mađari osvojili prvo, a Hrvatska drugo mjesto na Unicum kupu.

Nakon Budimpešte hrvatski vaterpolisti 30. srpnja lete u Singapur, gdje će sudjelovati na turniru na kojem će im protivnici biti Talijani, Rusi, Nijemci i Crnogorci, a iz Singapura u Peking stižu 6. kolovoza.

(Hina)

Atletika

Nova pobjeda Blanke Vlašić

Aktualna svjetska prvakinja u skoku uvis Blanka Vlašić zabilježila je 34. pobjedu u nizu na Super Grand Prix mitingu u Stockholmu, preskočivši 202 centimetra. Nije uspjela preskočiti visinu od 205 centimetara iako je lani u Stockholmu bila prva s 207 centimetara, te je osvojila dijamant koji se daje za rekord mitinga.

Ta je pobjeda iznimno važna zbog toga što je najbolja hrvatska atletičarka u izravnom obračunu bila bolja od olimpijske pobjednice Jelene Slesarjenko, koja je preskočila dva metra. Ruskinja će biti zasigurno jedna od glavnih konkurentica za olimpijsko zlato na Olimpijskim igrama u Pekingu. Nakon Olimpijskih igara Blanku očekuju još dva nastupa na mitinzima Zlatne lige 29. kolovoza u Zürichu i 5. rujna u Bruxellesu, u igri za glavnu nagradu lige, za džekpot.

S. B.

Čikerija

„Rokoko” nastupio s hrvatskim plesovima

Dani sela već su tradicionalne manifestacije diljem Bačke, pa i šire, a s bogatim kulturnim i zabavnim događajima, te pučkim veselicama koje okupljaju i stare i mlade.

Početkom srpnja, i u Čikeriji je održan Dan sela koji, već po običaju, svake godine počinje glazbenim buđenjem mjesnih svirača koji dvopregom obilaze selo i pozivaju mještane na cjelodnevni zabavno-kulturni program u središnji park sela. U prijedopodnevni satima održan je malonogometni turnir, a u 10 sati bilo je i svečano otvorenje. Okupljene su pozdravili i otvorili VIII. Dan sela (Selijadu) predsjednik Bačko-kiškunske županije samouprave Gábor Bányai i načelnica sela Erika Bugan Neszvecskó. Nakon toga održan je prigodni kulturni program na otvorenom u kojem su sudjelovala domaća i gostujuća društva mađarske, hrvatske i njemačke zajednice: Zwei Weise Rosen, Pjevački zbor umirovljenika „Margareta” i polaznici

mjesnog vrtića. Kako nam uz ostalo reče predsjednik čikerijske Hrvatske manjinske samouprave Miloš Pijuković, ujedno i voditelj programa, bunjevački KUD „Rokoko” nastupio je sa splotom baranjskih šokačkih i bačkih bunjevačkih plesova, i to u pratnji TS „Orašje” iz Vršende i Mohača. Bilo je zanimljivih, zabavnih sadržaja i za djecu.

Popodne je prošlo uza zabavne i kulturne programe, a bilo je i modernoga plesa koji su prikazale članice Umjetničke škole „László Lajtha” iz obližnjeg Jankovca, u kojem pleše i jedna članica „Rokoka”, kao i nastupa estradnih zvijezda, uz druge Erika Zoltan. U 19 sati počeo je bal, a za dobro raspoloženje pobrinuli su se Karlo Rajić i njegovi prijatelji (Raics Károly és Barátai). Dobro raspoloženje potrajalo je do zore.

S. B.

Foto: M. Pijuković

